

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 6. Vtrum solæ circumstantiæ mutantæ speciem sint confitendæ: an
etiā[m] aggrauantes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

tum potest: ergo etiam à referuatis; saltem quoad referuationem. Hæc sententia generatim est satis probabilis, & secura in praxi.

Fortè argumentum in contrariū.

Dices: Referuare peccatum, est adimere alijs potestatem absoluendi, & eam sibi retinere, & obligare pœnitentem ad sibi confitendum, vel alteri à se potestatem habenti, vt conueniens remedium & satisfactio debita adhibeatur: ergo non est in potestate, præsertim delegati, tollere illam referuationem, nisi pœnitens confiteatur reuera illud peccatum; quia delegatus non potest tollere obligationem à superiore impositam, nisi ex parte pœnitentis impleatur: ergo cum pœnitens non sit confessus illud referuatum, non potuit esse ablata referuatio: non enim liberatur quis obligatione confitendi superiori per hoc, quod indirectè ab aliquo peccato sit absolutus.

34 Sed excusat in iuris.

Respondeo: Hoc argumentum conuincere ita esse in rigore. Verùm contraria sententia probabilis est, & introducta per quamdam *in iuris*, ex tacito consensu superiorum, vt onus referuationis subditis sit facilius. Qui enim bonâ fide confessus est Sacerdoti habenti potestatem absoluendi à referuatis, virtute & implicite intendebat etiam referuata confiteri; & omnino confessus fuisset, si memoriæ occurrissent: quæ inculcata obliuio non debet ei tantum nocere, vt rursus debeat superiorem adire. Vnde ex quadam benigna interpretatione voluntatis superioris, id ei reputatur perinde atque si à referuatione absolutus esset: quare sufficit illud peccatum postea Parocho confiteri.

35 Si elegeris Confessorem vi Iubilæi.

Aduerte Primò: Satis certum esse tolli referuationem omnem quando quis virtute Iubilæi eligit Confessorem, à quo absoluatur ab omnibus referuatis: nam tunc censentur omnia peccata referuata fieri instar eorum peccatorum, quæ non sunt referuata.

Si casus referuatus propter excommunicationem.

Aduerte Secundò: Quando solum casus est referuatus ratione excommunicationis, probabilius esse tolli referuationem, etiam si per obliuionem peccatum non explicetur. Ratio est, quia potest quis directè absolui ab omni excommunicatione, etiam si causa non sit expressa in confessione. Vide Couarruuiam & Nauarrum locis citatis.

Si confessio fuerit inualida.

Aduerte Tertiò: Si pœnitens confessus sit Superiori, vel habenti potestatem absoluendi delegatam, peccata referuata desinere esse referuata, etiam si confessio fuerit inualida ob defectum doloris, integritatis, vel alium. Ita Antoninus 3. p. tit. 14. c. 18. §. 17. Siluester V. Confessio 1. q. 19. Caietanus verbo Casus referuatus. Ratio est, quia consecutus est finem referuationis, qui est, manifestare peccatum Superiori vel delegato, vt de eo iudicium ferre, & accommodatam pœnitentiam possit imponere.

DVBIVM VI.

Verum sola circumstantia mutantes speciem sint confitenda: an etiam aggravantes?

36 Quicquam negant circumstantias enormiter aggravantes esse confitendas.

Perique Doctores docent, illas quæ non mutant speciem, quantumuis intra eandem speciem aggravant, non esse necessariò confitendas. Vide Nauarrum in Cap. Consideret, de Pœnitentia dist. 5. in principio num. 6. vbi hanc sententiam tenet, & multos Doctores citat.

Hæc sententia, etsi probabilis sit ob auctoritatem illorum Doctorem: Verius tamen videtur,

eas circumstantias, quæ enormiter aggravant intra eandem speciem, esse necessariò confitendas. Explicatur exemplis: Primò: Si propter illam circumstantiam erat excommunicatio annexa Papalis, vel Episcopalis: vel si erat casus ratione culpæ referuatus. Vt percussus Clericum, est excommunicatus; sed si leuiter percusserit, potest ab Episcopo absolui; qui autem grauitur, à solo Papa absoluitur: tamen hæ circumstantiæ non mutant speciem. Sic qui furatur bona naufragantium, est excommunicatus; sine illa tamen circumstantia fures non sunt excommunicati. Vnde tales circumstantiæ sunt explicandæ: quod etiam coguntur fateri Authores alterius sententiæ.

Verius est firmatur.

1. Si propter eas est annexa excommunicatio.

Secundò: Quando peccatum recipit duplicem, vel triplicem, vel multiplicem malitiam in eadè specie. Vt si quis vno eodemque desiderio desiderauit occidere quatuor homines, vel desiderauit illicitè complexum quatuor mulierum: etsi enim materialiter sit vnus actus, sunt tamen formaliter quatuor malitiæ. Similiter, si quis interfecit Ioannem, vt posset interficere Petrum, non sufficit dicere, *occidi Ioannem, & volui occidere Petrum*; sed debet dicere, se occidisse Ioannem ob talem finem: quia occisio Ioannis duplici malitiâ homicidij contaminata est, scilicet intrinsecâ & extrinsecâ.

2. Si plures simul iunctæ malitiæ.

Tertiò: Quando ob materiæ quantitatem vnū peccatum contrahit vnâ malitiam, quæ pluribus in eadè specie æquiualeat: hoc enim perinde est ac si essent plura peccata numero distincta: nam furtum centum aureorum æquiualeat decem furtis decem aureorum.

3. Ob quætitatē malitiæ.

Quartò: Quando ratione quantitatis temporis, quo actus continuatur, eius malitiæ æquiualeat pluribus peccatis. Vt si quis vno mense fuisset occupatus ad vlciscendum se de inimico vt eum interficeret. Idem de profecutione puellæ &c.

4. Ob quætitatē temporis.

Nunc prob. Propositio: Primò: Nam sæpè fit, vt circumstantia intra eandem speciem plus malitiæ adferat, quàm si transferret peccatum in alienam speciem, aut esset duplex peccatum: sed, quando transfert in alienam speciem, est necessariò confitenda; similiter quando sunt duo peccata: ergo etiam, quando enormiter auget intra eandem speciem. Secundò: Si pœnitens non tenetur eas confiteri; ergo rogatus à Cōfessore poterit eas negare, saltem sine nouo peccato mortifero, quod tamen nemo concesserit. Consequentia patet: nam si Sacerdos interrogaret me de aliquo peccato veniali, possem negare me fecisse, saltem sic vt non peccarem mortiterè, quia non teneor illud confiteri: ergo similiter. Tertiò: Sine confessione talium circumstantiarum non potest Sacerdos cognoscere statim pœnitentis, nec imponere debitam satisfactionem: nam plurimū distat furtum trium aureorum, & trecentorum: homicidium subitò commissum ex ira, & commissum ex odio, diuturna machinatione.

Dices: Concilium Tridentinum sess. 14. cap. 5. de hæc re loquens, solum ait eas circumstantias confitendas, quæ speciem peccati mutant: ergo.

Respondeo: Concilium non dicit eas solas confitendas, sed tantum dicit eas confitendas, de cæteris nihil dicit, quia noluit hanc quætionem definire, sed solum affirmare id quod extra controuerfam erat.

Dico Secundò: Circumstantiæ, quæ augent quidem intra eandem speciem, non tamen enormiter,

38

Circum-
stantia nō
enormiter
aggrauan-
tes, possunt
taceri.

mitter, possunt omitti. Est communis Doctorum. Tales sunt omnes illi, quae communiter solent actum comitari. Vnde non est necessarium confitenda intensio actus, nisi fortassis esset valde extraordinaria; neque continuatio, quae ordinariam non multum excedit. Ratio est, quia sine his Confessario satis innotescit conscientia peccantis.

D V B I V M VII.

Quanam Circumstantiae dicantur mutare speciem?

39 **R**espondeo: Ille omnes circumstantiae dicuntur mutare speciem, quae nouam malitiae speciem adiungunt actui ad eam malitiae speciem, quam actus per se habet. Explicatur in singulis.

Qui.

Circumstantia *Quis* addit nouam malitiam, quando conditio personae peculiari ratione repugnat actui: vt si Religiosus, vel Clericus Ordinis sacri consentiat in turpem delectationem; nam malitiae quae est contra castitatem in illo consensu, addit malitiam sacrilegij contra votum. Non tamen est duplex malitia, propter duplex votum in Sacerdote religioso, sed vna malitia; quia vna iniuria in Deum, & vna voti violatio, etsi maior ob duplex votum. Sicut qui non soluit alteri quod duplici titulo Iustitiae illi debet, non committit duas malitias seu culpas, sed vnam, contra Iustitiam, etsi maiorem, quia contra duplicem titulum. Idem dicendum de eo qui violat ieiunium duplici precepto Ecclesiae mandatum; vt cum Vigilia Apostoli incidit in ieiunium Quatuor Temporum. Ratio est, Quia in his & similibus etsi sint duae numero distinctae obligationes, tamen honestas quae continentur & erat integra causa obligandi, est eiusdem rationis: vt, in violatione ieiunij continentur honestas Temperantiae: in violatione voti, honestas Religionis quae est in soluendo voto. Malitia autem peccati proprie fumitur ex ordine ad honestatem virtutis quae continentur, nō autem ex numero obligationū, qui solum se habet per modum applicationis obiecti.

Sacerdos
religiosus
non peccat
duplici
peccato con-
tra votum
castitatis.

40
Quid.

Circumstantia *Quid* addit nouam malitiam: vt cum ex peccato sequitur scandalum, id est, peccatum proprium, aut alienum, vel damnum v.g. in corpore, in fama, in bonis externis &c.

Vbi.
Pollutio &
furtum in
Ecclesia.

Circumstantia *Vbi* addit nouam malitiam: vt quando opus repugnat peculiari modo sanctitati loci & immunitati: vt pollutio in Ecclesia; cogitationes turpes cum periculo pollutionis; secus est sine periculo: pugna & furtum rei depositae in Ecclesia; secus si bursa alicui in Ecclesia abscondatur.

Quibus
auxilijs.
Occidens
per assassi-
num.

Circumstantia *Quibus auxilijs* tunc solum addit nouam malitiam, quando propriam aliquam deformitatem continet illius vsus: vt si quis per Assassinum occideret; hoc enim peculiari precepto prohibetur sub poena excommunicationis. Si autem per famulum vel alium socium, non est per se noua malitia in actu homicidij; quamuis potuit praecessisse noua malitia in mandando, consulendo, rogando, scilicet malitia scandalij.

Cur.
Furari vt
libidinem
exerceas.

Circumstantia *Cur*: vt quando finis externus per se malus est: vt si quis omittat ire ad Sacrum, vt legat historias turpes delectationis turpis causa. Si furetur vt insumat in libidines.

Quomodo.

Circumstantia *Quomodo*: vt si cognoscat extra vas naturale.

Quando.

Circumstantia *Quando*: vt cum specialiter pro-

hibitum est ob sanctitatem temporis: vt si opus feruile fiat die Festo. Haec Circumstantia alijs operibus etsi peccata sint, vt ebrietas & fornicatio &c. non addit malitiam mortalem.

Opus fer-
uile die
Festo.

41
Circum quid

Circumstantia *Circum quid* addit nouam malitiam, quando conditio aliqua materiae vel obiecti peculiari modo repugnat operi: vt si quis furetur calicem: si cognoscat matrem vel filiam. Vbi aduerte, omnem incestum cum ascendentibus in linea recta & descendentibus, videri esse eiusdem speciei: vt, cum matre, nouerca, auia, filia, nepte, quamuis sit diuersa grauitas intra eandem speciem; quia eiusdem speciei reuerentia ascendentibus debetur. Descendentibus in linea recta non debetur quidem illa reuerentia; tamen qui filiam cognoscit, consentit in irreuerentiam quae fit paternae coniunctioni per filiam. Alterius speciei est cum forore; quia aliud vinculum intercedit, alia coniunctio. Denique, quae ex lege positua oriuntur, sunt eiusdem speciei.

Cognosce-
re matrem
vel filiam.

ARTICVLVS III.

Virum quis per alium, vel per scriptum possit confiteri?

Respondet D. Thomas non posse, nisi quis vsu linguae careat. Ratio est, Quia ordinaria materia huius Sacramenti est confessio vocalis facta immediatē ab ipso peccante.

42

D V B I V M I.

Virum confessio facta Sacerdoti praesenti per scripturam vel interpretem, sit sacramentalis, ita vt accedente absolutione Sacerdotis sit verum Sacramentum?

Respondeo: Vtroque modo factam, esse Sacramentalem. Vide Melchiorem Canum re-
lect. de Poenitentia p. 5. Idem insinuat D. Thomas Quodlib. 1. art. 10. Ratio est: Quia nihil hic deest essenziale Sacramento. Non enim de ratione confessionis Sacramentalis est, vt fiat secretō soli Sacerdoti, vt insinuat Scotus dist. 17. quaest. vnicā. Nam hoc concessum est in fauorem poenitentis, vt solum cogatur secretō confiteri, cui fauori ipse ob causam in aliquo casu potest renuntiare, & publicē confiteri Sacerdoti audiente populo, & sacramentaliter absolui, vt colligitur ex Concilio Tridentino sess. 14. cap. 5. & ex antiqua Ecclesiae consuetudine. Neque etiam requiritur, vt voce fiat, quamuis hic modus sit vltimior. Nam Christus solum obligat, vt patefaciamus nostra crimina Sacerdoti per modum accusationis, siue id fiat verbis, siue nutibus, siue scriptura; modo signo aliquo externo fiat: quod addo, quia interno actu patefacere, sicut loquuntur Angeli, non sufficeret ad rationem Sacramenti.

43
Affirma-
tur.

Dices: Si iure diuino non tenemur confiteri voce, ergo confessio facta per scripturam poterit admitti, etiamsi poenitens possit aliquo modo voce confiteri.

Respondeo: Ob iustam causam posse admitti, vt rectē Canus supra: vt si aliqua puella praemagna verecundia non auderet eloqui suum peccatum, posset scripto expressum tradere Confessori, sicque

Confessio
debet fieri
aliquo ex-
terno si-
gno, non
tamen ne-
cessario
voce.